



בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 697/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין
כבוד השופט ש' שוחט

העותרת: רו"ח ויואן שוקייר

נגד

המשיבות: 1. רשות המיסים בישראל
2. הכנסת

עתירה למתן צו על תנאי

העותרת: בעצמה

פסק-דין

השופט ש' שוחט:

1. העותרת רו"ח בהכשרתה, עובדת כשכירה וכן בעלת שליטה בחברה פרטית.
2. העתירה שלפנינו מכוונת כלפי דרישת המשיבה 1 (להלן: רשות המיסים) מהעותרת להמציא "דין וחשבון על רכוש והתחייבויות ליום 31.12.2020" (להלן: הצהרת הון). דרישה זו נשלחה לעותרת ביום 11.5.2021, באמצעות פקיד השומה בחיפה, מתוקף סמכותו לפי סעיף 135 (1) (א) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה) שקובע כדלקמן:

135. כדי להגיע לידיעה מלאה בדבר הכנסתו של אדם –

(1) (א) רשאי פקיד השומה לדרוש ממנו בהודעה בכתב למסור לו כל דו"ח שיצוין בהודעה, ובכלל זה דו"ח על הונם ונכסיהם של אותו אדם, או של בן זוגו ושל ילדיהם שהם זכאים בעדם לנקודות זיכוי או לנקודות קצבה או על נכסים שהוא משמש לגביהם כנאמנו של אדם אחר; ואולם רשאי אותו אדם לא לכלול בדו"ח את הונו ונכסיו של בן זוגו, אם

צירף הצהרה חתומה בידי אותו בן זוג כי יגיש דו"ח נפרד על הונו ונכסיו; הוגשה הצהרה כאמור, יוגש הדו"ח במועד שבו חייב בן הזוג להגיש את הדו"ח כאמור; כל דו"ח לפי פסקה זו יימסר לפקיד השומה במועד שפורש בהודעה ובלבד שלגבי דו"ח על הון לא ייקבע מועד שהוא לפני תום 120 יום מהמועד שהצהרת ההון צריכה להתייחס אליו או מיום הדרישה, לפי המאוחר; וכן רשאי פקיד השומה לדרוש שיתייצב לפניו - בעצמו או על ידי נציגו - וימסור לו את כל הפרטים הדרושים לפקיד השומה לענין בירור הכנסתו ויביא לבדיקה פנקסים, תעודות, חשבונות, ודו"חות שפקיד השומה יראה בהם צורך; אך פקיד השומה - למעט עוזר פקיד שומה וגובה ראשי - רשאי לדרוש שיתייצב בעצמו, בין עם נציגו ובין בלעדיו, כרצונו של האדם; "

3. העותרת פנתה לרשות המיסים בבקשה לפטור אותה מהגשת הצהרת ההון משום שלטענתה דרישה זו פוגעת בזכותה החוקתית לפרטיות "פגיעה באדם אשר הוא אדם, פגיעה בערך האדם, בפרטיות וצנעת הפרט ללא כל צדק". רשות המיסים דחתה בקשתה ומכאן העתירה שלפנינו.

4. העותרת טוענת בעתירתה, כי דרישת רשות המיסים להגשת הצהרת הון, שהוצאה מכוח סעיף 135(1) לפקודה מנוגדת לזכותה החוקתית לפרטיות שמעוגנת בסעיף 7 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו (להלן: חוק היסוד) ואינה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה בסעיף 8 לחוק היסוד.

5. לאחר עיון בעתירה על נספחיה מצאתי כי היא לא מגלה עילה להתערבות ועל כן דינה להידחות על הסף, אף מבלי לבקש את תגובת המשיבים.

6. העותרת, שמבקשת כי בית משפט זה יורה על ביטול הוראת סעיף 135(1) לפקודה ומפרטת בעתירתה מדוע לגישתה הוראת סעיף זה (על כל חלקיו) אינו עולה בקנה אחד עם תנאי פסקת ההגבלה הקבועה בסעיף 8 לחוק היסוד - מתעלמת מהעובדה כי נוכח פסקת "שמירת הדינים" שקבועה בסעיף 10 בחוק היסוד לא נתונות הוראות הפקודה אשר קדמו לחוק היסוד, לביקורת חוקתית.

סעיף 135(1) (א) לפקודה הקנה בידי פקיד השומה את הסמכות לדרוש מכל אדם למסור לו דו"ח על הונו ונכסיו, כפי הדרישה שקיבלה העותרת, שנים רבות טרם חוקק חוק היסוד בשנת 1992 ומכאן שהוא נהנה מהגנת סעיף "שמירת הדינים" ומחוסן מפני ביקורת חוקתית, גם בהנחה שיש בו כדי לפגוע בזכות לפרטיות (ראו, למשל: בג"ץ 8940/14 א.פ.ט. אדוונסד פאואר טכנולוגי בע"מ נ' כנסת ישראל (18.1.2015)).

7. אציין, לא נעלמה מעיני העובדה כי הסעיף ידע שני תיקונים לאחר כניסת חוק היסוד לתוקף (תיקון 89 משנת 1993 ותיקון 168 משנת 2008) וכי כבר נקבע, לא אחת, בפסיקת בית משפט זה, כי ניתן לתקוף חוקתית תיקון שנעשה לאחר שכוונן חוק היסוד לחוק שנחקק לפני חקיקתו, שכמותו כחוק חדש (וראו למשל ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד נט (4) 221,263; בג"צ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג (5) 241, 261-259). ברם, בענייננו, לשינויים המינוריים יחסית שהביאו שני התיקונים הללו לסעיף, אין כל השלכה, ולו מזערית, על הסוגיה החוקתית שעליה נסובה העתירה והסעד שמבוקש במסגרתה (ביטול הסעיף בכללותו) ולכן סבורני, כי אין בכוחם כדי לשמוט את הקרקע מתחת להוראת פסקת "שמירת הדינים". למען הסר ספק יובהר, כי העותרת, שלא התייחסה בעתירתה כלל לפסקת "שמירת הדינים" הקבועה בסעיף 10 לחוק היסוד, גם לא התייחסה לאותם תיקונים ולהשלכותיהם על עתירתה.

טוף דבר

7. לאור כל האמור לעיל, העתירה נדחית.

משלא נתבקשה תגובת המשיבות, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, ה' באדר א' התשפ"ב (6.2.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט